

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dept.

0033 OSLO

Deres referanse

Deres dato

Vår referanse

K/151/AI2007006060

Vår dato

11. desember 2007

Saksbehandler

Alf Idsø

Direkte telefon

51908748

Innspill til evaluering av Energiloven

Lyse Energi har lang – og i nasjonal sammenheng relativt unik erfaring – med flere energikilder og omforming av disse til ulike energibærere. Lyse Energi har videre infrastruktur som el-, gasslednings- og fjernvarmenett for overføring av energien til sluttbruker/kunde. På dette grunnlag mener vi at gjeldene energilov bærer for stort preg av at man har tatt energibæreren elektrisitet som utgangspunkt. Vi tror det vil medføre en styrking av energiloven at en alternativt har et mer overordnet perspektiv og med et slikt utgangspunkt formulerer en lov som legger opp til en samfunnsmessig rasjonell (teknisk, økonomisk, lokalt og globalt miljø) utnyttelse av tilgjengelige energikilder, herunder omforming av disse til energibærere og overføring til sluttbruker via tilpasset infrastruktur. I Energiloven og underbyggende forskrifter bør det således skilles klarere mellom energikilder (petroleum, vannmagasin, vind, bølge, maritim, kjernefysisk etc), energibærere (olje, gass, kull, el, varmt vann etc.) samt infrastruktur (el-nett, gassrør m.m.). Energiloven bør videre ha en mer helhetlig og systematisk tilnærming til energi som et godt grunnlag for forskrifter og energiplanlegging slik at Norge kan videreutvikles som energinasjon.

Energilovens formål, slik det er formulert i dagens energilov i §1-2 (*Loven skal sikre at foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte....*) bør være mer eksplisitt i forhold til å utdype hva som konkret skal oppfattes med samfunnsmessig rasjonelt, slik at dette vektlegges i tilstrekkelig grad ved lovens anvendelse.

Våre innspill til endring av selve Energiloven er fremhevet med fet og kursiv skrift, samt gjennomstrekning av tekst som foreslås utgår.

Forslag:

Kap. 1. Almennelige bestemmelser

§ 1-2 om formål endres til:

Loven skal sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi foregår *på en samfunnsøkonomisk rasjonell måte*, herunder skal det tas hensyn til *globalt og lokalt miljø og at energi utnyttes effektivt i hele energikjeden fra kilde til sluttbruker, samt* allmenne og private interesser som blir berørt.

Begrunnelse:

Nesten all bruk av energi utløser en kjedereaksjon fra energikilde til bruk. For å få en helhetlig vurdering av miljøtiltak og rasjonell forvaltning av energiressurser må en ta utgangspunkt i selve energikilden som utløses, d.v.s. marginal produsent, i de ulike energibærerne/infrastrukturene som

Lyse Energi AS

Postadresse
Postboks 8124
4069 Stavanger

Besøksadresse
Breiflåtveien 18
Mariero
4017 Stavanger

Telefon
51 90 80 00
Telefaks
51 90 80 01

Bankgiro
3201 05 54305
Foretaksregisteret
NO 980 001 482 MVA

Hjemmeside
www.lyse.no

Innspill til evaluering av Energiloven

kan disponeres av brukere. Noen hevder at 98 % av elektrisitet utnyttet i Norge er produsert i norske vannkraftverk. Det interessante er hvordan systemet reagerer på endringer. Det er videre sentralt at vårt energisystem er knyttet sammen med det europeiske kraft og energimarkedet (el, olje, gass etc). Energiloven bør formuleres slik at dens anvendelse leder til at det tas beslutninger som medfører at det europeiske energisystemet reagerer på en mest samfunnsmessig rasjonell måte.

Lyse ønsker videre å understreke at gassnettet på Jæren ikke utelukkende er et naturgassnett. Lyse søker å nytte gassledningsnettet også til fornybare energikilder som biogass fra avløp, biogass fra naturgjødsel o.a. våtorganisk avfall, samt biogass fra tremasse og hydrogen fra ulike energikilder samtidig i samme rørledning.

Potensialet av biogass fra avløp, naturgjødsel og annet våtorganisk avfall i Norge er stort. Etter ØF-rapport nr 17/2007, www.ostforsk.no er det i Norge over 2 TWh biogass som metan. Det meste av denne metangassen fordamper i dag. Relatert i forhold til annen fornybar energi, som regnes klimanøytral, vil fanging og brenning/bruk av metangassen, samt lystgass, representere et klimatiltak tilsvarende 12 - 15 TWh tremasse. I tillegg kommer muligheten til å omdanne en vesentlig større mengde biomasse til biogass. Også i andre regioner antar vi det er muligheter for å bygge opp et felles gassnett for å optimalisere muligheten til å unytte disse ressursene. Det er rammevilkårene som setter begrensning av andel fornybar energi/biogass. Basert på den reelle klimagevinsten fra ulike former for biogassproduksjon og anvendelse, bør det vurderes ulike former for incentiver; en metode kan være at myndighetene direkte tilfører støtte xx kr/tonn CO₂-ekvivalent tilsvarende redusert utslipp; en annen metode kan være en for sertifikater eller opprinnelsegarantier. Lyse ønsker å samarbeide med relevante kompetansemiljøer for å kvantifisere klimagevinsten ved biogassproduksjon.

Videre en kommentar til § 5B-1. *Energiplanlegging*

Forskriften med veiledningen til denne paragrafen synes vi til nå ikke har vært tilstrekkelig konkret med å gjøre utredninger på alternativ energiforsyning/infrastruktur i et helhetlig samfunnsmessig perspektiv med hensyn til miljøbelastning, ressursforvaltning og samfunnsøkonomi. Mange aktører, som på forskjellige steder i systemet blir berørt av energiløsninger, har forskjellige utgangspunkt og forståelse av helhetsvurdering om energi. Et samfunnsmessig grunnlag i beregninger vil gi et bedre mulighet for felles forståelse. I beregninger bør det også synliggjøres hva de ulike tiltak medfører av økt eller reduserte utslipp av klimagasser, CO₂-ekvivalenter etter gitte kriterier.

I denne sammenheng tør vi vise til Olje- og energidepartementets presentasjon på web-forsiden:

" Olje- og energidepartementets hovedoppgave er å tilrettelegge en samordnet og helhetlig energipolitikk.

Et overordnet mål er å sikre høy verdiskaping gjennom effektiv og miljøvennlig forvaltning av energiressursene".

Sintef har et godt egnet dataprogram (software), kalt eTransport, for å vurdere alternativer opp mot hverandre.

Forskriften med veiledningen til § 5B-1 bør gi klarere føringer om å utrede alternative energisystemer i et samfunnsmessig perspektiv.

Forslag:

Kap. 4. Omsetning av elektrisk energi

§ 4-1 pkt. 2. tilføyes:

Markedsadgang for alle som etterspør nettjenester ved å tilby ikke-diskriminerende og objektive punktтарiffer og vilkår *som fremmer energilovens formål.*

Innspill til evaluering av Energiloven

Begrunnelse:

En registrer at mange, også utredninger i forbindelse med endring av energiloven, er opptatt av at det elektriske elnettet må utnyttes etter marginale kostnader ved overføring. Tilsynelatende er dette riktig, men med hensyn til forvaltning av energiresurser og utslipp av klimagasser blir resultatet negativt ved å nytte energibæreren elektrisitet til overføring energi til oppvarming sammenlignet med tilgjengelige alternativer som vil redusere utnyttelsen av mer forurensende energi.

Høye energiledd ved prioritert overføring gir de beste signaler om rasjonell bruk av energi og overgang til alternativ energisystem. Grunnen er at da vil brukeren ha incentiver til å redusere forbruket av elektrisitet og til å velge alternativ energibærer.

Ordningen med uprioritert overføring medfører større klimabelastning og høyere ressursforbruk enn alternativer i en helhetsvurdering hvor marginal produsent skal legges til grunn. Selv om elnettet får en større utnyttelse med en andel uprioritert overføring, er uprioritert overføring ikke riktig i et samfunnsperspektiv hvor reduserte klimagasser og optimal ressursforbruk er målet.

Kap. 5. Fjernvarmeanlegg

Forslag:

§ 5-3. (*Tilknytningsplikt*) tilføyes:

Bygninger som oppføres innenfor konsesjonsområdet for fjernvarmeanlegg må tilknyttes og skal ha varmeanlegg som kan nytte fjernvarmeanlegget.

§ 5-4. (*Leveringsplikt*) strykes del av andre setning:

Konsesjonæren har plikt til å skaffe tilknyttede abonnenter fjernvarme, enten selv eller gjennom avtale med en annen leverandør i samsvar med planen for anlegget eller som avtalt med abonnentene. Dersom ~~det er pålagt tilknytningsplikt i medhold av plan- og bygningslovens § 66a og~~ bebyggelsen ikke kan tilknyttes fjernvarmeanlegget på grunn av forsinkelser i forhold til fastsatt frist for fullføring, kan konsesjonæren pålegges av departementet å sikre bebyggelsen midlertidig varmforsyning.

§ 5-5. (*Pris*) strykes del av setningene:

Enhver som er pålagt å tilknytte seg fjernvarmeanlegg ~~etter plan- og bygningslovens § 66a,~~ har rett til å klage til konsesjonsmyndigheten over priser og andre leveringsvilkår. Konsesjonsmyndigheten kan gi pålegg om endringer av prisen eller leveringsvilkårene for øvrig.

Når tilknytningsplikt til fjernvarmeanlegg er pålagt ~~i medhold av plan- og bygningslovens § 66a,~~ skal abonnenten betale tilknytningsavgift og fast årlig avgift uavhengig av om fjernvarme nyttes eller ikke.

Begrunnelse forslag § 5-3, 4 og 5:

En fjernvarmekonsesjon setter flere vilkår om anlegget, leveringsplikt til abonnenter, samt tilknytningsplikt til andre fjernvarmeanlegg. Når det gjelder tilknytningsplikt til bygninger som oppføres innen konsesjonsområdet er den lagt til kommune med hjemmel i Plan- og bygningsloven. Bakenforliggende begrunnelse for at kommunene skal ha hånd om å vedta tilknytningsplikt, dersom de finner det riktig, kjenner vi ikke til og ser ikke hensikten med at det er slik.

Innspill til evaluering av Energiloven

Etter en grundig saksforberedelse fra søker og vurdering av NVE, gis det konsesjon på fjernvarmeanlegg etter energilovens formål om at anlegget skal være samfunnsmessig rasjonell. Både i et samfunnsmessig og bedriftsmessig perspektiv er bygging av fjernvarmeanlegg langsiktig og det trengs sikre forutsetninger. Tilknytningsplikten bør derfor ligge i selve konsesjonsbehandlingen hvor kommunene kan gi uttalelse.

Kommentarer til en utredning for OED:

For OED er det utført flere utredninger som skal bidra til å vurdere endring av energiloven. Lyse vil avstå fra å kommentere deler av innholdene i rapportene, men har en generelle kommentarer til Rapporten:

"Regulering av fjernvarme" fra Cream og Handelshøyskolen BI.

Denne rapporten, inklusiv noen rapporter som det refereres til, viser at utrederne ikke forstår teknisk og økonomisk utvikling og fornying av infrastruktur for energi som el-, fjernvarme- og gassnett. De ser heller ikke ulike overførings egenskaper med de forskjellig energisystemene. Regjeringens målsetninger om effektiv og miljøvennlig utnyttelse av naturressursene er ikke lagt til grunn i rapporten.

Vennlig hilsen
Lyse Energi AS

Torbjørn Johnsen
Viseadm. dir.

Alf Idsø
Senioring, overordnet energiplanlegging